

Pròleg

L'any 1994 el Servei de Publicacions de la Universitat de València editava el *Manual de geografia física*, escrit per nosaltres mateixos juntament amb Alexandre J. Pérez Cueva. Aquesta obra ens va implicar un esforç notable, tant per la tasca d'agrupar i exposar de manera extensa i ordenada els diferents continguts de la geografia física, com per la cerca i fixació de nombrosos termes en català, que calia normalitzar dins l'entorn dels especialistes i les persones interessades en el medi natural i biològic.

Molts dels manuals de referència que es feien servir en els estudis universitaris de geografia eren fins no fa gaire francesos; el darrers anys dominen els escrits en llengua anglesa; també se'n van editant alguns en llengua castellana. Calia i valia la pena fer l'esforç per tal que els estudiants i professors de geografia, els primers destinataris, disposessin d'un manual de referència en català. Era necessària una normalització lingüística en la geografia, com a la resta de les ciències.

Era massa gran l'ús de termes d'altres llengües, especialment de l'anglès. Pot ser que en alguns casos fos inevitable, en tractar-se de conceptes nous o de realitats i fenòmens no presents a casa nostra. Però en nombroses ocasions es tractava de termes geogràfics que expressaven realitats i fenòmens habituals entre nosaltres i que ja són designats amb un nom, més o menys estès. Sovint es tracta de noms emprats en una comarca o vall. De tota manera calia donar vida i sentit científic a aquests termes, de la mateixa manera que ho han fet els que han aconseguit internacionalitzar els termes anglesos.

L'èxit del *Manual de geografia física* es va fer palès amb la necessitat d'una segona edició. Millor ha estat encara l'interès manifest del TERMCAT d'emprendre un diccionari de geografia física. Hi hem estat treballant durant anys, fins que l'avinentesa n'ha permès l'edició.

Amb el *Diccionari de geografia física* es pretén donar un pas endavant més cap a la normalització de l'ús dels termes de geografia física, millorant i completant la tasca feta en el manual. Probablement la discussió i els dubtes que han tingut els autors i col·laboradors han sorgit en l'establiment de quins termes s'inclouien en el diccionari i els criteris de selecció en relació amb altres ciències. Totes les branques científiques tenen contacte amb altres disciplines, però la geografia física, d'una

manera especial, té una àmplia franja de contacte, de connexions i d'imbricacions amb nombroses ciències. Els geògrafs físics solen fer ús freqüent de termes d'altres ciències. El geomorfòlegs fan ús normal de termes de química, física i geologia; els climatòlegs i hidrogeògrafs de la física; els especialistes en geografia del sòl de la pedologia, física, química i biologia, i els biogeògrafs de la biologia, pedologia i ecologia. De manera general han estat exclosos del present diccionari els termes clarament específics d'altres ciències no geogràfiques. En alguna ocasió, com a element de suport i d'ajut, s'ha inclòs una taula o un quadre amb una llista de termes relacionats amb una temàtica concreta. Es tracta de termes propis d'altres ciències, però d'ús corrent en alguns àmbits de la geografia física.

Un diccionari de geografia física no és complet si la definició de molts termes no és completada amb un element gràfic. Per això, el diccionari conté més d'un centenar d'il·lustracions, moltes de les quals provenen de les figures incloses en el *Manual de geografia física*, realitzades per Rosa Mas. Aquestes figures han estat adaptades al diccionari per Josep Nuet, qui, a més, ha completat el conjunt gràfic amb aportacions pròpies.

Tots plegats som conscients que encara resta molt camí per recórrer en geografia física, i que cal millorar el que s'ha fet fins ara. El nostre desig és que aquest diccionari sigui un granet d'arena més de la gran muntanya que són les ciències de la Terra.

Josep M. Panareda

Vicenç M. Rosselló